

C 1105

B.A./B.Sc/B.Com/B.B.A./B.C.A (Three Year) DEGREE EXAMINATION,
NOVEMBER 2016.

First Semester

Part I : Sanskrit

Paper I – POETRY, PROSE AND GRAMMAR – I

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

सूचना : तृतीय - चतुर्थ - पञ्चम - षष्ठ - सप्तम - अष्टम - द्वादश प्रश्नाः संस्कृतेन समाधेयाः।

Question 3, 4, 5, 6, 7, 8 and 12 should be answered in Sanskrit only.

प्रथमो भागः

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(5 × 4 = 20 Marks)

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं च लिखत।
  - (a) उत्तरीयं तथा _____ राघव।
  - (b) ईश्वरालम्बनं _____ प्रत्यलीयत।
2. एकस्य श्लोकस्य प्रतिपदार्थं भाव च लिखत।
  - (a) नाहं जानामि केयूरे नाहं जानामि कुण्डले।
नूपुरे त्वभिजानामि नित्यं पादभिवन्दनात्॥
  - (b) तस्मै संव्यजत् सोन्नमाहृत्य श्रद्धयान्वितः।
हरिं सर्वत्र संपश्यन् स भुक्त्वा प्रययौ द्विजः॥
3. द्वयोः सर्वविभक्तिषु रूपाणि लिखत।
  - (a) कविः
  - (b) धातृ
  - (c) गो
  - (d) मतिः
4. द्वयोः तत्तल्लकारेषु धातुरूपाणि लिखत।
  - (a) भू (लोट्)
  - (b) दृशिर् (लट्)
  - (c) अस् - लोट्
  - (d) भाष् (लट्)

Turn Over

5. पञ्चानां नामनिर्देशपूर्वकं सन्धिरूपाणि लिखत।

(a) धातृ + ऋणम्	(b) वसन्त + ऋतुः
(c) तथा + एव	(d) वाक् + मयम्
(e) पद् + नगः	(f) तत् + टीका

6. पञ्च विघटयत। (नामनिर्देशपूर्वकम्)

(a) महाहिः	(b) इत्याह
(c) तज्जलम्	(d) षण्मुखः
(e) पेष्टा	(f) हरये

7. पञ्चानां नामनिर्देशपूर्वकं विग्रहवाक्यानि लिखत।

(a) पूर्वकायः	(b) ग्रामगतः
(c) रामकृष्णौ	(d) नीलोत्पलम्
(e) पाणिपादम्	(f) घनश्यामः

8. पञ्चानां नामनिर्देशपूर्वकं विग्रहवाक्यानि लिखत।

(a) पञ्चरात्रम्	(b) पितरौ
(c) अनिच्छा	(d) तमालवृक्षः
(e) कार्यदक्षः	(f) कृष्णभक्तः

द्वितीयो भागः

पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।

(5 × 10 = 50 Marks)

9. (a) सुग्रीव रामं कथं आश्वासयामास? रामलक्ष्मणौ सीतायाः आभारणानि कथं प्रत्यभिज्ञातवन्तौ?

अथवा

(b) रन्तिदेवस्य दानशीलतां वर्णयत?

10. (a) कविः अटलबिहारीवाजपेयी कीदृशमौत्रत्यं प्रार्थयत?

अथवा

(b) “विविक्तपुष्पकरण्डः” इति पाठ्यभागे सूचितानि जीवनमूल्यानि विशदयत?

11. (a) लोकज्ञानरहिताः पण्डिताः कथं हास्यतां प्राप्ताः?

अथवा

(b) 'बुद्धिहीना विनश्यन्ति यथा ते सिंहकारकाः' - विशदयत?

12. पञ्च लघुप्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) रामायणे कति काण्डाः सन्ति? तान् विलिखत?
- (b) पञ्चतन्त्रस्य अध्ययनेन किं प्रयोजनं भवति?
- (c) आसस्य वंशं वर्णयत?
- (d) वाल्मीकिः आदिकविरिति निरूपयत?
- (e) पञ्चतन्त्ररचनासन्दर्भं विवृणुत?
- (f) आसमहर्षिं जगद्गुत्वम् उपपादयत?
- (g) प्रस्तुत पाठयस्य 'आतिथ्यम्' इति नाम कथं सार्थकं भवति।
- (h) पञ्चतन्त्रे कति भागाः सन्ति? नामानि लिखत।
- (i) 'अभिज्ञानम्' इति पाठयस्य नामसार्थक्यं लिखत।
- (j) आसस्य नामानि विवृणुत।

13. चतुर्णां सन्दर्भं वाक्यानि लिखत।

- (a) आनयस्व सखे शीघ्रं किमर्थं प्रविलम्बसे।
- (b) वासुदेवे भगवति भक्त्या चक्रे मनः परम्।
- (c) धर्मस्य त्वरिता गतिः।
- (d) न शक्या सा जरयितुमपि सेन्द्रैः सुरासुरैः।
- (e) न च राजप्रतिग्रहो बुद्ध्या लभ्यते विद्यां विना।
- (f) राजन् मे दीयतामन्नं सगणाय बुभुक्षते।
- (g) छिद्रेवनर्था बहुलीभवन्ति।
- (h) भार्यावियोगजं दुःखमचिरात् त्वं विमोक्ष्यसे।